

Herkes İçin Coğrafya

SAYI: 1

BİR COĞRAFYACI OLABİLMEK: TÜRKİYE’NİN TEK GERÇEK COĞRAFYACISI SIRRI ERİNÇ (24 Ocak 1918-6 Şubat 2002)

A. M. Celâl ŞENGÖR¹

Ondokuzuncu yüzyılın ilk yarısında büyük evrensel dâhi Alexander von Humboldt’un (1769-1859) hayâl ettiği coğrafya, yirminci yüzyılın ortalarında kaybolmaya yüz tutmuştu. Bunun en önemli nedeni coğrafyanın kucakladığı doğa ve sosyal bilimlerin her birinin kendi başlarına ihtisas konuları haline gelerek kendi öğretim ve araştırma programlarını geliştirmiş olmalarıydı. Coğrafyacı, her şeyden anlayan, ancak hiçbir şeyde uzman olmayan bir Orta Çağ âlimine dönüşmüştü. Bu talihsiz gelişmenin temelinde, von Humboldt’un ana hatlarını çizdiği coğrafyanın amacının anlaşılammış olması yatıyordu: Coğrafya tüm dünyayı bir bütün halinde ele alarak dünya üzerindeki tüm süreçlerin birbirine olan etkisini araştıran ve bu karşılıklı etkinin dünyanın gelişmesine yaptığı tesirin incelenmesine adanmış bir bilim dalıydı. Her bir dal içinde ayrı ayrı araştırma yapmak, o bilimlerin mütehassıslarına ait bir görev olmalıydı. Coğrafyacı ise tüm süreçleri karşılaştırmalı olarak inceleyen ve onların deneştirilmesiyle mütehassısların göremedikleri sonuçları üreten bir kişi olmalıydı. Coğrafyacının ihtisası bu karşılaştırma ve deneştirme işiydi. Yirminci yüzyılın sonlarına doğru, bilimin ve insan topluluğunun karşılaştığı sorunlar, bilim dünyasını tekrar von Humboldt’un hayâl ettiği bir ‘küllî bilim’ arayışına götürdü ve bu bilime yeni isimler bulundu: ‘Dünya Sistemi Bilimi’ veya ‘Ekoloji’ (gerçi bu isim ondokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında Alman biyologu Ernst Haeckel’in icadıdır). Halbuki bu isimlerin kucakladığı kavram coğrafyadan başka bir şey değildir.

Türkiye’de 1933’de üniversite reformu yapıldığı zaman, o zaman coğrafyadan sorumlu olan kişilerin hiçbirisinin ciddi bir coğrafya tahsili olmamıştı. Çoğunun bildiği dil Fransızcaydı ve bu nedenle yeni üniversite teşkilâtında Paul Marie Joseph Vidal de La Blache’in (1845-1918) temellerini attığı yeni Fransız ekolü örnek alınmıştı. École Normale Supérieure’de okuyup tarih ve coğrafya dalında agrejesini yapan de La Blache coğrafyanın sosyal kanadına ağırlık verdiği için, Fransız coğrafyası üniversitelerin edebiyat fakültelerine yerleştirilmişti. Ancak bu tercih, yirminci yüzyıl boyunca büyük adımlarla gelişen doğa bilimlerinde ve hattâ sosyal bilimlerin kantitatif konularında coğrafyacıların geri kalmasına ve yukarıda bahsettiğim herşeyden anlayıp hiçbir şeyi adam gibi bilmeyen kişilere dönüşmelerine sebep oldu. Türkiye’nin Fransızları izlemesi Türkiye’deki coğrafyanın gerilemesinin en önemli nedenlerinden biridir. Türk coğrafyacıları ya jeoloğluğa, ya da sosyoloğluğa özendiler ve sonunda ne birinde ne de diğesinde kayda değer işler yapabildiler.

Ülkemizde bu üzücü durumun dışında kalan, dışında kalmakla yetinmeyip dünya çapında gerçek bir coğrafyacı olabilen tek bir isim vardır: Sırrı Erinç! Meselâ coğrafya camiasının içinde addedilen ama büyük ölçüde birer jeolog olan çok saygın ve başarılı bilim insanlarımız

---

¹ İTÜ Maden Fakültesi, Jeoloji Bölümü ve Avrasya Yerbilimleri Enstitüsü, Ayazağa 34469
İstanbul
sengor@itu.edu.tr

Herkes İçin Coğrafya

SAYI: 1

Oğuz Erol ve İlhan Kayan, hiçbir zaman Sırrı Erinç gibi ‘komple’ bir coğrafyacı olmamışlardır. Bunun kuşkusuz en önemli nedenleri Erinç’in kişisel dehâsı, merak yelpazesinin çok geniş olması ve bilhassa Türkçe dışında dört dile hakim bulunmasıdır (Almanca, İngilizce, Fransızca, Rusça).

Belki de benim için çok sevdiğim, örnek aldığım bir hocam ve dostum olan Sırrı Erinç’i anlatmanın en iyi yolu onunla olan bazı anılarımı tazelemek olacaktır. Bir gün eşim Oya’ya Türkiye’deki en yakın arkadaşlarımın İhsan Ketin ve Sırrı Erinç olduğunu söyleyince Oya, ‘Nasıl olur? Onlar senin babandan bile büyükler’ diye hayretini belirtiydi. Bir gün ailece Hoca’yı evinde ziyaret ederken bunu ona anlattım. Rahmetli Hocam Oya’ya ‘Oyacığım, arkadaşlık yaşta değil, baştadır’ dedi.

Ben Sırrı Hocayla 30 Nisan 1973 Pazartesi günü tanışmışım. Bunu bana o gün hediye ettiği Jeomorfoloji ders kitabının serlevhasına attığı imza ve tarihten biliyorum. O zaman Robert Kolej lise III’de okuyan jeoloji meraklısı bir öğrenciydim. Bir hafta evvel Robert Kolej ortaokul coğrafya öğretmeni İsmet Konuk hocamız bana kendisine Sırrı Bey’in gençliğini hatırlattığımı, kendisinin Sırrı Hoca’nın sınıf arkadaşı olduğunu söylemiş, onunla tanışmak isteyip istemediğimi sormuştu. Heyecanlı kabulüm üzerine o Pazartesi Sırrı Hocayı o zamanlar henüz Vezneciler binasında olan Coğrafya Enstitüsündeki odasında ziyaret ettik. Orada Sırrı Bey bana yaşantıma yön verecek şeyler söylemiş, hediyeler vermişti. Jeoloji ile ilgili olduğumu duyunca muhakkak yakın arkadaşı olan İhsan Ketin Hoca ile tanışmamı tavsiye etti. Ailevi durumumu ve üniversite tahsilim için Amerika’ya gideceğimi öğrenince de, ‘Bak sen zengin çocuğusun; seni bilim yolundan alıkoyup ticarete falan döndürmeye çalışabilirler. Aman doktoranı yapmadan sakın Türkiye’ye geri gelme’ dedi. Bu iki tavsiyeyi de tuttum. Sonra Sırrı Hoca bana tek tek bütün yayınlarını hediye etti (Türkiye Atlası hariç! ‘Elimde kalmadı, onu ayniyattan al’ dedi). Verdiği yayınlar bana ilk defa bilimsel yayın nasıl oluru öğretti. Daha sonra İhsan Hoca bana yazı üslûbunun Sırrı Bey’inkine benzediğini söylemiştir.

Büyük bir şans eseri aynı yıl Nüzhet Dalfes’le tanışmışım. O zaman Boğaziçi Fizik’te okuyan Nüzhet’in bilime bakışı Sırrı Bey’inkine çok benziyordu ve büyük ölçüde okuduğu Saint Joseph lisesinden ve çocukluğunda sık gittiği Paris’teki Ulusal Doğa Tarihi Müzesinden esinlenmişti. Nüzhet büyük bir Humboldt hayranıydı. Sırrı Bey ile tanıştıktan sonra Nüzhet’i de onunla tanıştırdım ve ondan sonra sık sık Hocayı ziyaret ettik. Ben 1973 Ağustosunda Almanya’ya gittim ama Sırrı Bey ve Nüzhet’le temas kaybolmadı. Her Türkiye’ye gelişimde muhakkak Hocaya gidiyorduk. Tek bir kere bile ‘Yahu çocuklar bugün benim işim var, bir başka zaman gelin’ demedi. Ne zaman gitsek bizi kabul etmekle kalmadı, bizlerle uzun uzun oturup konuştu, bizi enstitüsüne tanıştırdı, kütüphaneden yararlanmamızı sağladı. Böyle bir davranışın bilime meraklı gençler üzerinde yaptığı etkiyi kelimelere dökmek zordur. Sırrı Bey sadece iyi bir araştırmacı değil, muhteşem de bir hocaydı da.

Ben Amerika’dayken bir gün kendisinden bir mektup aldım; Birleşmiş Milletler Coğrafi İsimler Komisyonunun bir toplantısı için (Hoca bu komisyonun üyesiydi) New York’a geleceğini söylüyor, görüşüp görüşemeyeceğimizi soruyordu. Ben durumu derhal doktora hocam, büyük tektonikçi John Dewey’e bildirdim. Dewey Sırrı Hocayı literatürden tanıyordu.

Herkes İçin Coğrafya

SAYI: 1

O zaman da bizim üniversiteden bazı öğrencilerin Türkiye’de neotektonik konusunda doktora yapmaları mevzubahisti. ‘Erinç’e sor’ dedi, ‘bir günlüğüne buraya gelebilir mi? Şu çocukların doktora tez alanlarını birlikte seçelim. Bütün masraflar bizden’. Sırrı Bey’in olumlu cevabı üzerine kendisine New York’tan Albany’e tercihan trenle gelmesini önerdim. Öyle yaptı, sabah erken saatte bizzat Dewey istasyona giderek Hocayı karşıladı. O gün çok verimli tartışmalarla geçti ve doktora alanları şimdilik tesbit edildi. Yalnız Dewey ve Erinç, Sırrı Hocanın ellili yılların ortasında haritalayıp tarihlendirdiği Yalova’daki denizel Kuaterner çökellerini birlikte görmeğe karar verdiler. Akşam Hocayı New York’a dönmek üzere arkadaşım (ve o zaman tavlamaaya çalıştığım) Julie Dyer ile istasyona götürdük. Ben istasyonda elini öperek Hocaya veda ettim; ufak-tefek bir kız olan Julie, veda etmek için kollarını, kendisini hayatında ilk defa gördüğü Hocanın boynuna doladı, parmak uçlarına kalkıp iki yanağından öptü! Ben hayretler içinde kalmıştım! ‘Hocam ben daha bu öpücüğü alamadım’ dedim. Hocanın muzip bir gülümsemeyle ‘İstemesini bileceksin’ demesini ömrüm boyunca unutmuyacağım.

Kısa bir süre sonra gerçekten Dewey Türkiye’ye geldi ve ben, Dewey, Sırrı Bey ve o zaman coğrafyada asistan olan Bora Avşarcan Karamürsel’deki mostralara gittik. O gezi benim için çok faydalı olmuştur. Hem Dewey’den hem de Sırrı Hocadan tektonik olarak çok oynak bir yerde çökelen genç depoların nasıl inceleneceği konusunda mostra başında bir sürü şey öğrendim. Bir ara Dewey beni bir kenara çekerek ‘Erinç coğrafyacı değil mi? diye sordu. Olumlu cevabım üzerine ‘Bu adam benim gördüğüm en iyi arazi jeologlarından biri’ diyerek hayretini belirtti.

Bu anım bana başka bir anımı çağrıştırdı: Bir gün Nüzhet Dalfes, Mehmet Karaca (şimdi İTÜ rektörü) ve ben sohbet ederken onlara yukarıdaki hikâyeyi naklettim. Bunun üzerine kaliteli bir atmosfer bilimci olan Mehmet ‘Vallahi, ben tabii jeolojisini takdir edemem, ama atmosfer konusunda Türkiye’de hiç sıkıntıya girmeden konuşabildiğimiz tek adam’ dedi ve Nüzhet bunu teyid etti. Sonra Nüzhet de Hocayla vejetasyon coğrafyası ve ekoloji konularındaki sohbetlerini anlattı. Sanırım hâlâ Türkiye’deki en kapsamlı ekoloji ders kitabı Hocanın degradasyonel sistemler hakkındaki eseridir.

Sırrı Hocanın literatür hakimiyeti muazzamdı ve bu güçlü hâfızasıyla birleşince (o güçlü hâfıza, pek çok insanın tersine, Hocayı ömrünün sonuna kadar terketmemiştir) ortaya birinci sınıf bir başvuru mercii çıkıyordu. Bir gün Asya/Avrupa sınırının nereden çizilmesi gerektiği konusunu tartışırken, bu konuda Çanakkale Boğazına kadar bir sorun görülmediğini, ancak Ege’de bu sınırın nereden geçirilmesi konusunda adam gibi tek bir kaynak bulamadığımı söylemişim (gerçi beyan edilen fikir çok, ama bunları temellendirebilen kimse yoktu). ‘Philippon’un *Das Mittelmeer*’ine bak’ dedi. ‘Eskiden bizim enstitüde vardı, fakat maalesef uzun yıllardır kayıp.’ ‘Hiç üzülmeysin Hocam’ dedim, ‘ben o kitabı hemen bulurum’. Gerçekten de bir-iki ay içinde kitap elime gelmişti. Hemen alıp Sırrı Bey’in evine koştum. Hoca uzun yıllar önce okumuş olduğu kitabı açtı ve ilgili yeri, daha dün okumuş gibi buldu: ‘Al, bak’ dedi. Kendisiyle buna benzer çok anım olmuştur. Onun için Avrupa ve Amerika seyahatlerimde bol bol kitap alıp yurda döndükten sonra, saat müsaitse, daha eve gitmeden ona uğrar (evi büyük bir şans eseri yolumun üstündeydi), aldığım kitapları gösterirdim. Birlikte onları elden geçirirken Sırrı Bey’den neler neler öğrenmişimdir.

Herkes İçin Coğrafya

SAYI: 1

Seksenli yılların sonunda Dan McKenzie'nin bir öğrencisi olan Judith Richardson-Bunbury'e Kula'daki volkanların detaylı izotop kimyasının yapılması için bir doktora yaptırmaya karar verdik. Dan, benden Judith'i Sırrı Bey'e götürmemi rica etti, ben de öyle yaptım. Hoca elindeki tüm hava fotoğraflarını ve yayınlarını Judith'e verdi, 'Bunlar harita yaparken sana yardımcı olur' dedi. Aynı Julie gibi, Judith de Hocaya bayılmıştı. Ancak ilk arazi mevsimi sonunda Judith'in Hocaya olan kişisel hayranlığının yayına bir de bilimsel hayranlık eklenmişti. Arazi mevsimi sonunda İngiltere'ye dönmeden birkaç gün bizde kaldı. 'Harita yapmamaya karar verdim' dedi. 'Niye?' diye sorunca, 'Elimde Erinç'in Kula makalesindeki haritasıyla bütün bölgeyi dolaştım, haritayı hava fotoğraflarıyla da karşılaştırdım arazide. Erinç o kadar doğru yapmış ki haritasını, ben jeokimyasal çalışmalarına onu temel kabul edeceğim ve Erinç'in koni numaralamasını kullanacağım'. Judith her arazi mevsimi dönüşü Hocayı ziyaret eder, o yıl yaptıklarını anlatırdı.

Hiç kuşkusuz yaşayan en büyük jeofizikçilerden olan Dan McKenzie'nin Hoca hakkında bilgi sahibi olması da ilginçtir. 1977 yılında Albany'yi ziyaret ederken, bana Burdur Depremi ile ilgili yüzey kırığının hem fotoğrafını hem de yerini haritada gösteren bir yayın bulamadığımı söylemişti. Ben de hemen o zaman yanımda olan Sırrı Bey ve öğrencilerinin yapmış oldukları Burdur Depremi yayınına Dan'e gösterdim: 'Hah, şimdi oldu' dediğini hatırlıyorum. O olmadan odak çözümünde hangi nodal düzlemin fayı temsil ettiğini bilmesi mümkün değildi o zaman. Dan çok mutlu olmuştu ve yaptığı yayında Sırrı Bey'in makalesine atıf yaptı.

Dan daha sonra Türkiye'ye geldiğinde Sırrı Hoca ile tanıştı, birbirlerini pek sevdiler. Seksenli yılların başında bizim yatı kullanarak Güney Marmara kıt'a sahanlığının bir batimetrisini çıkarmaya karar vermiştik. Bu amaçla gerekli izinleri aldıktan sonra, Dan'ın oğlu James (o zaman sanırım 16 veya 18 yaşındaydı) Cambridge'den gelerek bizim yatın GPS alıcısını, otomatik pilotunu ve eco-sounder'ını bir bilgisayara bağladı. Tüm bu sistem, tekne giderken sürekli batimetri haritası çizecek bir programa sahip bir laptopla, o da bir yazıcıyla ilişkilendirildi. Bu şekilde tekne giderken sürekli batimetri haritası yapmak, aynı zamanda da tekneyi sadece laptopun faresini kullanarak yönlendirmek mümkün oluyordu. İlk deneme başarıyla yapıldıktan sonra yapılan işi yerinde görmesi için Sırrı Hoca'yı tekneye davet ettik. Tekne giderken sürekli çizilen batimetri Hocayı hayretler içinde bırakmıştı. Kendisinden altmış yaş küçük olan James'e 'Şunu bana bir anlat bakayım'dedi. İkisi James ile yanyana oturdular ve James Sırrı Bey'e önce detaylı olarak sistemi tanıttı sonra da tatbikattan örnekler verdi. Daha örnekler bitmeden Sırrı Hoca James'in yanından kalktı, Dan'e dönerek 'şimdi kendimi aptal gibi hissediyorum' dedi. Niye böyle dediğini de yıllar önce eşi Vahide Hanım'la beraber kiraladıkları bir sandal ve satın aldıkları bir halat ve ağırlıklarla Sapanca Gölünün batimetrisini yapmaya kalkmasını anlatınca anladık. Hocanın o ilkel yöntemlerle bugünün bilgisayar destekli batimetri haritalamalarını karşılaştırması çok hoş oldu; hepimize teknolojinin gelişmesi ve bunun yerbilimlerinin ilerlemesine olan etkisi konusunda ilginç bir ders oldu. Dan'le yirminci yüzyılda yerbilimlerine gelişen teknolojinin (bilhassa 2. Dünya Savaşı nedeniyle) verdiği desteğin ve bu desteğin nasıl yepyeni, daha önce akla hayale gelmeyecek keşiflere yol açtığını konuştular (levha tektoniği bu keşiflerden biridir). Hele gencecik bir çocuktan koca Sırrı Erinç'in yeni teknikler hakkında bilgi alması gerçekten görülecek bir manzaraydı. Hoca o seferden son derece memnun kaldıydı. Onunla daha sonra

Herkes İçin Coğrafya

SAYI: 1

gene aynı tekneyle bir defa da kendi yazlığının bulunduğu Marmara Adasının etrafını dolandık, bana ve bizimle gelen öğrencilerime Hoca adanın jeolojisini anlattı. Yıllar önce jeolojik haritasını bizzat çizmiş, ama yayımlamamıştı. O harita şimdi İTÜ koleksiyonlarında bulunmaktadır.

1979 yılında ben ve W. S. F. Kidd, Tibet Platosu ile Doğu Anadolu'yu karşılaştıran bir yayın yapmıştık (*Tectonophysics*'de). Aynı yıl Dewey ile benim Türkiye'nin genel neotektoniğini de anlatan Batı Anadolu ile ilgili yayımlarımız çıktı (*Geological Society of America Bulletin*'de). Ben bu yayınlar daha çıkmadan, birer baskı öncesi örneğini hem Sırrı Bey'e hem de İhsan Bey'e göndermiştim. Meğer o ara Sırrı Hoca Jeomorfoloji I'nin üçüncü baskısıyla uğraşıyormuş. Amerika'da beni aradı ve bu iki makalede bulunan iki şekli kitabın yeni baskısına koymak istediğini söyleyerek benden izin rica etti. Ben de daha doktorasını bile almamış bir taze olarak benim düşünce ve yorumlarımın ve iki şeklimin kendisinin ders kitabında bulunmasının bana çok büyük bir onur vereceğini söyledim. Makaleler henüz yayımlanmadığından Hoca her iki şeklin altına da 'A. M. C. Şengör'den' diye yazdı. Sanırım bunlar benim literatürde aldığım ilk atıflardır. En azından Türkiye'deki ilktir.

Ben daha sonra Asya'nın jeolojik keşif tarihi ile ilgilenirken, Sırrı Hoca'nın Almanya'da yayımlanmış olan Türkiye kültür tarihinin anahatlarını anlatan uzun makalesini okuduğumda, onun coğrafyanın sosyal kanadına olan hakimiyetine de hayran olduydum.

Sırrı Erinç çok olumsuz şartlar altında, işinin tam da ehli olmayan hocalar elinde, dünya çapında komple bir coğrafyacı olmayı başarmış bir insandır ki, bunun bütün dünyada bile örnekleri çok azdır. Bu yazımı onun içinde yetiştiği ortamı iyi anlatan, kendisinden dinlediğim bir anıyla sona doğru yaklaştırayım:

Sırrı Hoca doktorasını 1945 yılında bitirdikten sonra, 1949 yılında zamanın en gözde jeoloji dergilerinden olan *Geologische Rundschau*'da yayımlamış. Bana bu yayından bir ayrı baskı veriydi. O ayrı baskıda gördüm ki, yayının altına zamanın meşhur coğrafyacılarından, Türkiye'de de hoca olarak bulunmuş olan Herbert Louis bir not yazarak bu makalenin tüm Orta Doğunun buzullaşma tarihinin anlaşılmasındaki önemine dikkat çekmiş. Bu not da makaleyle birlikte yayımlanmış. Bunun beni ne kadar memnun ettiğini söylerken, kendisine o zaman İstanbul'daki hocalarından ne gibi bir reaksiyon geldiğini sordum. Her halde heyecanla tebrik etmişlerdir diye düşünüyordum. 'Doktora hocama [Ord. Prof. İbrahim Hakkı Akyol] bir ayrı baskı verdim' dedi. "Biraz erken değil mi?" dedi. Bunu duyunca kan beynime sıçradı. Bunun üzerine söylediklerimi buraya yazmayacağım. Yalnız Hoca gülümseyerek 'Onlar başka zamanlardı, Celalciğim' dedi. Böyle hocaların yanından bir Sırrı Erinç'in çıkması mucizeye yakın bir olgudur.

1941 yılında Ankara'da Birinci Coğrafya Kongresi toplanınca, o zaman Ankara Dilve Tarih-Coğrafya Fakültesinde hoca olan Herbert Louis'den Türkiye'nin bölgelerini tesbit etmesini ve bununla ilgili bir rapor yazmasını istemiş hükümet. Louis de raporunu tabii Almanca olarak yazıp vermiş. Rapor kongre kitabında yayımlanacağı için Türkçe'ye tercüme edilmesi icap etmiş. Bunu henüz bir öğrenci olan Sırrı Hoca'dan istemişler, o da yapmış. Ondan sonra da tercüme için ona yaptıran hocaları kendisini kongreye götürmemişler! Sırrı Hoca'nın

Herkes İçin Coğrafya

SAYI: 1

hocalarından gördüğü muamele ile, bizlere yaptığı muamele ne kadar taban tabana zıttı. Kendisine olan şükran borcumuzu ifade etmek bile güç.

Sırrı Erinç'in, arkadaşı İhsan Ketin'le birlikte ben ve arkadaşlarım üzerinde yaptıkları etki böyle kısa bir yazıda anlatılamaz. Şu kadarını söyleyeyim ki, İstanbul Üniversitesi'nin kıymetini bilemediği Sırrı Erinç'in Coğrafya Enstitüsünden mezun iki genç bugün İTÜ'de öğretim üyesidirler. Üstelik Avrasya Yerbilimleri Enstitüsü dünyanın her cephesiyle ilgilenen araştırmacı ve öğretim üyelerini bünyesinde barındırmaktadır: Jeofizikten uzay bilimlerine kadar. İTÜ böylece Türkiye'nin yerbilimleri tarihinin en büyük iki ismi olan iki yakın arkadaşın, İhsan Ketin'in ve Sırrı Erinç'in entellektüel mirasını bir çatı altında bir araya getirmiş olmaktadır. Bununla bir İTÜ'lü olarak ne kadar iftihar ettiğimi anlatamam.

Ne yazık ki hayatımdaki en acı anım da Sırrı Hoca ile ilgilidir. 2001-2002 ders yılı için ABD'nin Kaliforniya eyaletinin Pasadena şehrinde bulunan, dünyanın en iyi üniversitelerinden California Institute of Technology (Caltech) bir yıllığına beni davet etmişti. Ben de giderken, o bir sene boyunca Türkiye'ye hiç dönmeyeyim diye plan yaptım; bakalım dönünce ne değişiklikler farkedecektim. 2001 yılının sonlarına doğru Hocanın hastaneye yattığını duydum. Yapılacak basit bir ameliyattı. Kendisini aradım, telefonda bana ısrarla yılbaşında İstanbul'a gelmemi, beni özlediğini söyledi. Ben de Mayıs'ta zaten döneceğimi, o zaman bol bol hasret giderebileceğimizi dile getirdim. Telefonu kapatmadan son sözü hâlâ kulaklarımda çınlamaktadır: 'Ya, sen gene de gel be!' Ben İstanbul'a dönmedim. Ne fecîdir ki Sırrı Hoca 2002 senesinin Mayıs'ını göremedi, 6 Şubat'ta vefat etti. Onun arzusunun yerine getirmeyip, yılbaşında İstanbul'a dönmemiş olmak hayatımda bana hâlâ büyük bir vicdan azabı, derin bir acı veren, hayatımın en büyük kabahatidir.